„Primőrszerelvények"

Tizenkétmillió csomó korai retket exportáltak

Befejezéshez közeledik az első nagy kora tavaszi primőridény. A Szövetkezetek Csongrád megyei Értékesítő Központjának telepei eddig csaknem tizenkétmillió csomó piros retket vettek át exportra. Az utóbbi napokban valóságos primőrszerelvények indultak a szegedi tranzittelepről a külföldi megrendelőkhöz. A minap például tizenegy guruló vagon árut küldtek a Német Demokratikus Köztársaságba és Csehszlovákiába. A termés zömét a szeged-mihálytelki, a röszkei, az újszegedi és a domaszéki kiskertek adták. Belföldre — a hazai piaci igények kielégítésére — is sokfelé szállítottak, elsősorban Budapestre, Győrbe, Komáromba, Veszprémbe és Egerbe. A szedést siettető, az évszakhoz képest szokatlanul meleg időjárásnak nem örülnek a termelők, mert rövidebb ideig tart a szezon és az egyszerre óriási tömegben jelentkező áru értékesítési feltételei sem olyan kedvezőek, mintha egyenletes ütemben, folyamatosan adhatnák át.

A következő nagy tavaszi zöldségidény a karalábé ültetésével megkezdődött. Fő termő helyén, Szentes térségében már földben vannak a palánták. A MÉK előreláthatóan tízmillió darab korai karalábét forgalmaz. Ez a mennyiség valamivel kevesebb a tervezettnél, viszont fejes káposztából — ami ugyancsak keresett mezőgazdasági exportáru — a tavalyinál valamivel többre számítanak.

Magyar kulturális hetek Ungváron

A Szovjet—Magyar Baráti Társaság rendezésében magyar kulturális hetek kezdődnek Ungváron április 4-én, hazánk felszabadulásának 29. évfordulóján. A Kárpát Könyvkiadó meghívása nyomán kiállítás nyílik a Kossuth Könyvkiadó kiadványaiból.

Új szigetelő anyag

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium megbízásából több kutató intézettel együttműködve új szigetelő anyagot állítottak elő a Magyar Ásványolaj és Földgázkísérleti Intézet kutatói.

A Korofle elnevezésű szigetelő fólia a gyakorlatban a kátránypapírt helyettesíti, de annak minden hátrányos tulajdonsága nélkül. Nem töredezik, kiválóan állja az időjárás viszontagságait. A polipropilén szállal erősített új szigetelő anyag kísérleti alkalmazását megkezdték.

A család helyett

A szociális otthon épülete műemlék. Az egykori kolostor folyosójára nem talál be a napsugár. Jóllehet fűtenek, mégis hideget árasztanak a falak. Az új otthon csak évek múlva készül el.

EGYETLEN LEHETŐSÉG

Mariska — arcán gyermeki mosollyal — fogad bennünket. Negyvenöt éves, vékonyka özvegyasszony. Magyaráz:

— Tessék csak nézni ezt a kövezetet, kérem. Ezt meg lehet nézni, igazgatónő — mutat nem kis büszkeséggel a víztől még fénylő kőlapokra. — Mert én aztán szeretem a rendet, a tisztaságot! És zavar, hogy a személyzet széthagyja a papucsokat az öltözőben. Haragszom ezért, nagyon haragszom!

Már mesze járunk, amikor utánunk kiált:

— A szépet is szeretem. Van egy gyönyörű terítőm, ide fogom rakni, erre az asztalra. Szívesen adom, igazgatónő! — és éles hangon rázendít a nótára: „Ég a babám fekete szeme..."

Kenéz Antalnétól, az otthon új igazgatójától megtudom, hogy Mariska valóban szereti a rendet és szívvel-lélekkel dolgozik is érte. Addig nyugodt — ő és a környezete is —, amíg serénykedik. Ezenkívül azonban némi anyagi haszna is származik a segédkezésből, s az intézet is jól jár, mert nincs elég takarítónő. Sajnos, a nővérek végzik gyakran az ő munkájukat is. Pedig hivatásuk a jó szóra áhítozó, gondozásra szoruló emberek mellé szólítaná őket.

A Mátyás téri otthonban jelenleg 190 lakó van. Elfekvők, idős és fiatal beteg emberek, magukra maradt, megöregedett egészségesek. A korhatár 20-tól 90 évig terjed.

Nem helyénvaló a kérdés, lój érzik-e magukat itt ezek az emberek. Nehéz kimondani: többségük számára ez az egyetlen lehetőség az életben. Szülőt, gyereket, élettársat nem tud helyettesíteni egyetlen intézmény sem. Azért kell nagy-nagy megértés, türelem a gondozottak iránt, hogy mégse érezzék olyan egyedül magukat a világban.

CSALÁDI KÉPEK

Az elfekvők szobái: kórtermek. Csendes, többnyire súlyos beteg, magatehetetlen emberek fekszenek itt. Ők nem pörölnek, mint az egy emelettel feljebb lakók.

Az egyik négyágyas szobából erélyesen kiszól egy asszony:

— Aztán van-e kép? Nincs?! Mert nem tartják be a szavukat. Na, szép!

— Holnapra előkeresem a családi képeket, megígérem Erzsi néni — mondja az igazgatónő.

— Itt a keze?

— Itt a kezem — nyújtja a kezét. Szeme szúrós, kemény szempárral találkozik, jobbja görcsös szorítást érez.

— Megértette?!

— Meg, Erzsi néni.

És az igazgatónő mosolyog.

Zsuzsa néni új papucsot kér, Bözsi néni az ápolónőkre panaszkodik. A többiek simogatják az igazgatónőt, mint a csöppségek az óvónénit, amint végig haladunk a folyosón. Az ablakok ide beresztik a napsugarakat, az állványokon új levelet hajtanak a virágok.

Idős házaspár szobájába kopogtatunk. Házasságuk ötvenedik évébe jutottak ide, de nem azért, mert elkerülte őket a gyermekáldás.

— Nézzed csak, apukám — mondja szeretettel a néni élete párjának —, itt ezt a képet.

Szép, szőke, 16 éves lány mosolyog vissza a papára, mamára. Most, közel 20 évvel később már nem tűri meg szüleit a közös lakásban. A szobájukat albérletbe is lehet adni az jövedelmezőbb.

— Tessék mondani, mi van a vejünkkel? Nem fizet? — kérdezi a néni, akinek nincs nyugdíja — aggódó szemmel az igazgatónőt.

— Nem. Majd az ügyvéd tudja, mi a teendő. Letiltják a fizetéséből.

— Istenem, istenem — mondja a néni, s megtelik a szeme könnyel. — A lányom is meg lehet zavarodva, fél attól az embertől.

S elkesergi a két öreg élete történetét. Volt házuk egy kisvárosban, eladták. Aztán Szegeden vettek egy másikat, a lányuk nevére íratták. Ezt is áruba bocsátották, amikor férjhez ment a fiatal tulajdonos — és az egész család egy nagy belvárosi lakásba költözött. A két öregtől már nem várhatott pénzt a fiatal házaspár, sőt foglalták a helyet a pénzt hozó albérlők elől.

Étlen, szomjan egy utcai padon töltötték az éjszakát, amikor rájuk találtak.

KÖZÖS GONDOSKODÁSSAL

Húszéves fiú ül egy kétkerekű kocsiban. Hosszú hajú fiatalember, katonás fazonú, divatos öltönyben. Iparitanuló volt, amikor a Balatonba fejest ugrott. Túl sekély volt a víz... Azóta csak ezzel a kocsival tud közlekedni.

Ő a leggyakoribb és leglelkesebb látogatója a társalgónak. Főleg a lemezjátszó és a magnó vonzza oda. Nehéz betartania a rendet: szeretne tovább fent maradni este és nem érti meg, miért nem kezelheti ő a magnót.

— Jó lenne egy hordozható kis magnetofont venni neki — mondja az igazgatónő. — Ez mindig nála lehetne. Ha lesz rá pénzünk, örömet szerzünk vele. Aztán szeretne kijárni a városba. Az idő alkalmas is erre, csak kísérő nélkül nem engedhetjük ki. Segítség kellene.

Igen, rengeteg segítség. Kísérők és szeretetet adó látogatók, olyanok is, akik kezük munkájával enyhítenének a családi otthon hiányán. Nehéz tisztán és rendben tartani a szobákat. Csinosítani is kellene a folyosókat, a termeket. Van ott egy aprócska kert, a lakók legtöbbjének ez jelenti a természetet. Aztán szükség lenne egy mosókonyhára is.

Segítségben eddig sem volt hiány. Munkájukkal és kedvességükkel már boldogították a lakókat a ruhagyár, a gabonafelvásárló tröszt, a paprikafeldolgozó vállalat, a MÁV Szeged-állomás, a pályamesteri szakasz szocialista brigádjai, a Zalka Máté laktanya KISZ-tagjai, a Hófehérke gyermekruhabolt és a Minőségi Cipőgyár dolgozói.

*

A társadalmi összefogást nem nélkülözheti egyetlen olyan otthon sem, amely arra hivatott, hogy a családot, a családi környezetet pótolja a lehető legteljesebb módon. És ezt a célt közös munkával, közös gondoskodással lehet csak megközelíteni.

Chikán Ágnes

Szakmunkástanuló napok

A KISZ Csongrád megyei bizottsága, a Csongrád megyei tanács művelődésügyi osztályával és a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsával közösen, a forradalmi ifjúsági napok keretében háromnapos rendezvénysorozatot szervez „Szakmunkástanuló napok" címmel. Ma, vasárnap délelőtt 9 órakor, a Bartók Béla Művelődési központban *dr. Koncz* János, a megyei pártbizottság osztályvezetője nyitja meg a *Szakmunkástanulók élete* című dokumentumkiállítást. Ugyanott délelőtt 10 órakor kezdődik a megye szakmunkásképző intézeteiben működő *irodalmi színpadok* megyei *seregszemléje.*

Április 1-én, hétfőn délelőtt 9 órakor, a szegedi Ifjúsági Ház nagytermében a megye szakmunkástanulói nagyszabású szellemi vetélkedőn mérik össze tudásukat és felkészültségüket. Aznap rendezik meg a *Zúgjon dalunk* című énekkari bemutatósorozatot is. Hétfőn este *ifjúsági bál* lesz a Hungária termeiben. Április 2-án, kedden délelőtt, a Fáklya filmszínházban *ünnepi nagygyűlést* rendeznek, ezen osztják ki a „Szakma Kiváló Tanulója" megyei verseny díjait. A délelőtt 10 órakor kezdődő ünnepség együttal a szakmunkástanuló napok zárórendezvénye is.

Új tanulmány a szegedi munkásmozgalomról

Mint a Délmagyarország hírt adott róla, értékes tanulmány jelent meg a József Attila Tudományegyetem Acta Historica sorozatában. *Hegyi* András fiatal kutató közreadta *A szegedi ipari munkásság helyzete és küzdelmei a Gömbös-kormányzat idején, 1932—1936* című terjedelmesebb értekezését. A tanulmány, amelyet *Székely* Lajos szerkesztett, széles körű statisztikai, levéltári és más forrásanyagok felhasználásával tüzetesen feltárja a szegedi munkásság szociális viszonyait, valamint gazdasági és politikai küzdelmeit az említett években. *Kiemeli a kommunisták és a baloldali szociáldemokraták, a szakszervezeti aktivisták és a munkástömegek áldozatos harcát a nyomor, a rendőrterror és a fasizálódás ellen.* Kitér a szociáldemokrata párt szervezeti életére, propaganda- és agitációs munkájára, foglalkozik a kulturális és sportmozgalommal is. *Megismerkedhetünk a szegedi munkásmozgalom kiváló személyiségeivel,* akiket hiteles források alapján mutat be a szerző. *Közülük többen ma is itt élnek Szegeden.*

A dolgozat tanúsága szerint az említett évek a fellendülés idejét jelentették Szegeden is. A meg-megújuló sztrájkmozgalmak nagy része legalábbis részleges sikert hozott, mind a bérek, mind pedig a munkaidő és munkaviszonyok tekintetében.

A tanulmány kapcsolódik Hegyi András tavaly megjelent tudományos dolgozatához, amely a szegedi parasztság helyzetét ismerteti ugyanebben a történeti időszakban. Az Acta Historica új kötete nyeresége mind a munkásmozgalom, mind pedig a helytörténet kutatásának, és témájánál fogva szélesebb körű érdeklődésre tarthat számot.

Kórusok seregszemléje

Minden évben megrendezik az ország általános és középiskolai énekkarainak seregszemléjét, az *„Éneklő Ifjúság"* elnevezésű kórushangversenyeket. Kerületi, városi minősítő versenyek előzik meg a megyei és területi döntőket, amelyekről felvételsorozatot készít a Magyar Rádió.

Hat Békés és Csongrád megyei iskola énekkara vett részt az „Éneklő Ifjúság" területi döntőjén, amelyet Szegeden rendeztek tegnap, szombaton délután, a Bartók művelődési központban. A hangversenyen két békéscsabai énekkar mellett a következő szegedi iskolák kórusai szerepeltek: a Zrínyi általános iskoláé, vezényelt *dr. Hofszáng* Józsefné; a Textilipari Szakközépiskola kórusát *Monoki* Lajos vezette, a Tömörkény gimnázium énekkarát *dr. Mihálka* György. a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumának vegyes karát pedig *Szécsi* József.

Ugyancsak Szegeden. a Bartók művelődési központban rendezik kedden délután a megyei elődöntőt, amelyen két szentesi, egy-egy makói és vásárhelyi, valamint a szegedi Rókusi általános iskola ének-zenei tagozatának kórusa mutatja be programját *Kalmár* Ferencné vezényletével.

„Zúgjon dalunk" címmel szintén Szegeden bonyolítják le a szakmunkásképző intézetek és szakközépiskolák tiszántúli énekkarainak találkozóját. Ez a kórushangverseny holnap, hétfőn délelőtt 11 órakor kezdődik a Bartók művelődési központban, a részt vevők: Szolnok és Csongrád megye szakmunkásképző és szakközépiskoláinak énekkarai. Szegedről a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző Intézet énekkara *Kócián* József vezényletével, a 600. sz. „Móra Ferenc" Ipari Szakmunkásképző Intézet kórusa *Szécsi* József, a Textilipari Szakközépiskola énekkara pedig *Monoki* Lajos vezényletével mutatja be programját.

Hasznos árhullám a Tiszán

Az évszázad legmelegebb márciusa búcsúzik, s a hónap második felének nyárias napjaiban eltűntek a Kárpátok utolsó hótartalékai. A hegyek téli csapadékát most már víz formájában szállítják a folyók. Ezzel kapcsolatban az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóságon dr. Vágás István főosztályvezető elmondotta, hogy Szegednél egy hét alatt körülbelül megduplázódott a Tisza vízhozama. Nagyságában azonban a szokásos tavaszi árhullámoktól elmarad a jelenlegi, ami azzal magyarázható, hogy valamennyi téli hónap aszályos volt, szűkölködött csapadékban.

Viszonylag kicsinek mondható az árhullám, mégis két szempontból kétségtelenül előnyös. Sikerült ugyanis idejében feltölteni a kiskörei vízlépcső tározóját s jelentős mennyiségű víztömeget „megfogni", tartalékolni. Másik haszna ugyancsak hasonló jellegű. Most már teljes erővel dolgoznak a vízkivételi művek a folyókon s a magasabb vízállásnál könnyebb az öntözőhálózat folyamatos ellátása. Különösen fontos ez most a tartós szárazságban. A zöldségtermelő körzetekben a mezőgazdasági üzemek kiültették a tavaszi primőröket, s egyszer megöntözték a palántákat. A széllel is párosult meleg időjárás azonban annyira szikkasztja a földeket, hogy helyenkint már a másodszori árasztást igényli a zsenge növények.